

Puolustusvaliokunta

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029 (VNS 2/2025 vp): Asia on saapunut puolustusvaliokuntaan lausunnon antamista varten valtiovarainvaliokunnalle. Määräaika: 23.5.2025.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- budjettineuvos Marko Synkkänen, valtiovarainministeriö
- yksikön johtaja, talousjohtaja Kristiina Olsson, puolustusministeriö
- suunnittelupäällikkö, lippueamiraali Jukka Anteroineen, Pääesikunta

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

(1) Valiokunta toteaa, että vahva julkinen talous on välttämätön edellytys myös puolustuksen riittävälle resursoinnille. Kasvavat puolustusmenot ovat perusteltuja Venäjän muodostaman pitkäkestoisen turvallisuusuhan vuoksi. Suomen puolustuksen vahvistaminen on mahdollista toteuttaa vastuullisesti osana kokonaisvaltaista ja kestävää talouspolitiikkaa.

(2) Selonteon mukaan hallitus tavoittelee sitä, että Naton laskentatavan mukaiset puolustusmenot nousevat vuoteen 2029 mennessä vähintään kolmeen prosenttiin suhteessa bruttokansantuoteseen. Aiemmin päätettyyn tasoon nähden tämä tarkoittaa puolustusmenojen kasvua kolmella miljardilla eurolla vuonna 2029, jolloin varsinainen puolustusbudjetti olisi noin 8,5 miljardia euroa. Naton laskentamallin mukaisiin puolustusmenoihin, joista lopullinen prosenttiosuus laskeaan, sisältyvät myös sotilaseläkkeet, Rajavartiolaitoksen kustannukset sekä sotilaallisen kriisinhallinnan palkkamenot, joiden osuus on noin 800 miljoonaa euroa vuositasolla.

(3) Valiokunta toteaa, että Haagin Nato-huippukokouksessa tullaan asettamaan sotilasliitolle uusi budjettitavoitetaso. Nykyisen kahden prosentin tason täyttää 32 Nato-maasta 23. Uusi tavoitetaso, joka vastaa Naton uuden puolustussuunnitteluprosessin asettamia vaatimuksia, lienee 3,5-

Valiokunnan lausunto PuVL 3/2025 vp

3,7 prosentin haarukassa. Presidentti Trump on vaatinut viiden prosentin tavoitetason saavuttamista, mikä on suurimmalle osalle Nato-maista käytännössä mahdoton.

(4) Julkisessa keskustelussa on esitetty, että viiden prosentin tavoitetason saavuttamiseksi voitaisiin tarkasteluun ottaa myös sotilaallista puolustusta suoraan tai välillisesti tukevia menoja. Suomen tapauksessa esimerkiksi huoltovarmuuteen osoitetut resurssit, väestönsuojelu, kyberturvallisuusinvestoinnit sekä tietyt sotilaallista liikkuvuutta edistävät liikennehankkeet – etenkin pohjoisessa – voisivat sisältyä tähän määritelmään.

(5) Valiokunta korostaa, että Suomen tulee olla aktiivinen, kun tätä keskustelua Natossa käydään. Valiokunta katsoo myös, ettei ole Suomen tai liittokunnan edun mukaista ryhtyä millään tavoin vesittämään Nato-maille asetettuja sotilaallisia suorituskykyvaatimuksia. Naton puolustusbudjetin perinteisen ja vakiintuneen laskentakaavan muuttamiselle ei ole perusteita. Venäjän sotilaallisen uhan vuoksi kaikkien eurooppalaisten Nato-maiden on välttämätöntä panostaa puolustukseen merkittävästi aiempaa enemmän.

Keskeisiä rahankäyttökohteita kehyskaudella

(6) Selonteon mukaan määrärahojen lisäykset mahdollistavat maavoimien kehittämisen aloittamisen ja Naton puolustus suunnittelun (NDPP) määrittämien kriittisten tavoitteiden edistämisen. Lisäksi Puolustusvoimien joukkorakennetta kehitetään siten, että henkilöstölisäyksiin kohdennetaan lisämäärärahaa 18,5 miljoonaa euroa vuodelle 2028 ja 37 miljoonaa euroa vuodelle 2029. Naton läsnäolon vahvistamiseen Suomessa kohdennetaan lisämäärärahoja yhteensä 72,5 miljoonaa euroa, joka jakautuu vuosille 2026–2029.

(7) Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että maavoimien mittavat hankkeet saadaan liikkeelle mahdollisimman nopeasti. Nyt annettava lisärahoitus tarjoaa tähän hyvät mahdollisuudet. Valiokunta huomauttaa, että mikäli hankintoja ei pystytä tekemään ripeästi, samalla rahamäärällä saadaan jatkossa huomattavasti vähemmän puolustusmateriaalia. Materiaalimarkkinat ovat jo nyt haastavat, mistä kertoo myös siirtyvien materiaalihankintamäärärahojen jatkuva kasvu. Sinänsä valiokunta pitää nykyistä mallia, jossa hankinnoissa on joustavuutta vuositasolla siirtomäärärahojen ansiosta, toimivana.

Muuta

(8) Selonteossa todetaan, että puolustusministeriön hallinnonalan T&K-toimintaan esitetään pysyvää lisärahoitusta yhteensä kolme miljoonaa euroa. Lisäys kohdistuu MATINE-tutkimusrahoitukseen ja Puolustusvoimien tutkimusohjelmaan, jota tehdään yhteistyössä tiedeyhteisöjen ja teollisuuden kanssa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan Puolustusvoimien T&K-toiminnan vuosibudjetti on noin 50 miljoonaa euroa. Valiokunta pitää tätä tasoa täysin riittämättömänä.

(9) Puolustusbudjetin tasokorotus mahdollistaa myös vapaaehtoiseen maanpuolustukseen suunnattavien resurssien lisäämisen vuosittain noin kahdella miljoonalla eurolla. Valiokunta pitää tätä erittäin tervetulleena lisäyksenä, jotta jokavuotisesta MPK:n toiminnan pitkäjänteistä suunnittelua haittaavasta alibudjetoinnista päästään lopullisesti eroon.

Valiokunnan lausunto PuVL 3/2025 vp

(10) Kehyspäättöksen lisäresurssit mahdollistavat myös EU:n puolustukseen suunnattujen rahoitusinstrumenttien paremman hyödyntämisen sekä Government to Government -vientimallin kehittämisen. Valiokunta on tarkastellut molempia kysymyksiä tarkemmin lausunnoissaan teollisuuspoliittisesta selonteosta sekä EU:n ReArm-hankkeesta (PuVL 1/2025 vp, PuVL 2/2025 vp). G-to-G-mallin jatkokehittäminen yhdessä puolustusteollisuuden kanssa on välttämätöntä, jotta puolustusteollisuuden merkittävä vientipotentiali voidaan hyödyntää täysimääräisesti.

(11) Kehyspäättös mahdollistaa myös avaruustilannekuvakeskuksen perustamisen edistämisen – jota puolustusvaliokunta on pitkään ajanut (PuVM 4/2021 vp, kpl 65–66) – sekä valtion kyberturvallisuusstrategian toimeenpanon. Molemmat hankkeet ovat valiokunnan mielestä ehdottoman tarpeellisia.

(12) Valiokunnan saaman selvityksen mukaan kriisinhallintaveteraanien asemaan uusi kehyspäättös ei tuo parannusta. Sosiaali- ja terveysministeriö on vastuussa kriisinhallintaveteraanien aseman parantamista koskevien hallitusohjelmalinjausten konkreettisesta toteuttamisesta ja rahoittamisesta, mutta käytännössä asiakokonaisuus nähdään pitkälti puolustuspoliittisena hankkeena. Puolustusvaliokunta on käsitellyt kriisinhallintaveteraanien asemaa aiemmin muun muassa lausunnossaan PuVL 8/2024 vp (kpl 8–12).

(13) Valiokunnan mielestä merkittävin epäkohta eri hankkeiden edistämisessä on, että päätökset kriisinhallintakeskuksen perustamisesta antavat edelleen odottaa itseään. Valiokunta arvioi, että tällaisen keskuksen perustamisella olisi erittäin merkittävä ja laaja-alainen vaikutus kriisinhallintaveteraanien hyvinvointiin. Keskuksella voisi olla myös keskeinen rooli osaamisverkostojen vahvistamisessa alueilla.

(14) Valiokunta katsoo, että nykyinen tilanne ei ole hyväksyttävä. Valiokunta katsoo, että asioiden hoito resurssineen on tarkoituksenmukaista keskittää puolustusministeriölle.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Puolustusvaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Valiokunnan lausunto PuVL 3/2025 vp

Helsingissä 13.5.2025

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jukka Kopra kok
jäsen Miko Bergbom ps
jäsen Timo Heinonen kok (osittain)
jäsen Hanna Holopainen vihr
jäsen Tomi Immonen ps
jäsen Christoffer Ingo r
jäsen Mika Kari sd
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Juha Mäenpää ps
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Hanna Räsänen kesk
jäsen Paula Werning sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Heikki Savola